



MINISTER  
Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej

Warszawa, dnia 29 czerwca 2018 r.

DUS.III.053.47.2018.BS

**Ksiądz  
Krzysztof Przesmycki**

### ZAWIADOMIENIE O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI

Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, działając na podstawie art. 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 870, ze zm.) zawiadamia, że petycja z dnia 7 lutego 2018 r., przekazana przez Kancelarię Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, która wpłynęła do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w dniu 30 marca 2018 r., w sprawie nowelizacji art. 5 ust. 1 punkt 10 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz.1773, ze zm.) – została rozpatrzona negatywnie.

### UZASADNIENIE

W dniu 30 marca 2018 r. do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wpłynęła petycja w sprawie nowelizacji art. 5 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz.1773, ze zm. – dalej jako ustawa wypadkowa) w kierunku ścisłego wskazania w tym przepisie, że ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy w stosunku do duchownych dokonuje właściwa zwierzchnia instytucja diecezjalna lub zakonna z polecenia Biskupa Diecezji lub Przełożonego Zakonu albo Zgromadzenia Zakonnego.

W uzasadnieniu autor petycji stwierdza, że taka konstrukcja „umożliwi wskazanie osoby odpowiedzialnej, która nie jest pracodawcą, ale jedynym przełożonym wobec którego

duchowni składają ślub posłuszeństwa, aby wskazać osobę, która jest odpowiedzialna w przypadku popełnienia przestępstwa z art. 221 Kodeksu Karnego i umożliwić później jej ściganie”.

W odniesieniu do powyższego należy wskazać, że zgodnie z art. 3 ust. 3 ustawy wypadkowej – za wypadek przy pracy uważa się nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu podczas m.in. m wykonywania przez osobę duchowną czynności religijnych lub czynności związanych z powierzonymi funkcjami duszpasterskimi lub zakonnymi.

Należy podkreślić, że użyte w art. 3 ust. 3 ustawy wypadkowej pojęcie „w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu” oznacza, że za wypadki przy pracy ubezpieczonych innych niż pracownicy, uważa się wypadki, które zaistniały w okresie ubezpieczenia wypadkowego z tytułu, z którego dana osoba podlega temu ubezpieczeniu. Jeżeli ubezpieczony wykonuje kilka rodzajów działalności, stanowiących tytuł do ubezpieczeń społecznych, do celów przyznania świadczeń określonych w ustawie wypadkowej istotne jest to, czy z każdego rodzaju pracy lub działalności podlega ubezpieczeniu wypadkowemu.

Obowiązek dokonywania ustaleń okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy wypadkowej, został nałożony na podmioty wskazane w art. 5 ustawy wypadkowej. W trzech przypadkach podmiotem takim jest pracodawca, w przypadku niektórych zgłoszenia wypadku są kierowane bezpośrednio do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w przypadku umów cywilnoprawnych objętych obowiązkiem ubezpieczenia wypadkowego, zgłoszenie wypadku następuje do różnych podmiotów, na których rzecz wykonywane są te umowy oraz osób oraz osób z nimi współpracujących. W pozostałych przypadkach wskazane są również określone podmioty; w stosunku do duchownych są to zwierzchnie instytucje diecezjalne lub zakonne.

Przepisy ustawy wypadkowej nie wskazują, kto personalnie u danego podmiotu czy instytucji wykonuje obowiązki w tym zakresie. Należy tu przytoczyć przykład słuchaczy Krajowej Szkoły Administracji Państwowej im. Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Kaczyńskiego pobierających stypendia, którzy zgłaszają zdarzenie wypadkowe do KSAP, a obowiązki w tym zakresie ciążyą na dyrektorze tej Szkoły, do którego kompetencji należy m.in. wykonywanie czynności z zakresu prawa pracy (zgodnie z § 4 w związku z § 6 ust. 1 pkt 1 Statutu KSAP określonego w załączniku do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 7 października 1999 r. w sprawie nadania statutu Krajowej Szkole Administracji Publicznej, Dz. U. Nr 82, poz. 920 ze zm.). W okresie kiedy



funkcjonariusze celni podlegali ubezpieczeniu wypadkowemu w systemie powszechnym, zawiadomienie o wypadku kierowane było do podmiotu, w którym funkcjonariusz celny pełnił służbę, z tym, że podmiot taki był wskazywany przez Szefa ówczesnej Służby Celnej lub upoważnionego przez niego kierownika urzędu przy dokonywaniu mianowania (zgodnie z art. 82 ust. 3 ustawy z dnia 17 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej – Dz. U. Nr 168, poz. 1323 ze zm.).

Tryb uznawania zdarzenia powstałego w okresie ubezpieczenia wypadkowego z danego tytułu za wypadek przy pracy, kwalifikację prawną zdarzenia, wzór karty wypadku i termin jej sporządzenia określił Minister Pracy i Polityki Społecznej w rozporządzeniu z dnia 19 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2013 r. poz. 1618). Przepisy rozporządzenia w zakresie wskazania podmiotów dokonujących określonych czynności w ramach procedury powypadkowej odsyłają wprost do wspomnianego art. 5 ustawy.

W rozporządzeniu na podmioty zobowiązane do ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku został nałożony obowiązek pisemnego powiadomienia właściwej terenowej jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o wszczęciu postępowania powypadkowego, w którym może uczestniczyć przedstawiciel Zakładu.

Stwierdzenie, że dane zdarzenie nie jest wypadkiem przy pracy, wymaga uzasadnienia i wskazania dowodów, stanowiących podstawę takie stwierdzenia. Podmiot sporządzający kartę wypadku przy pracy powinien także zawrzeć w niej stwierdzenia odnoszące się do okoliczności powodujących wyłączenie prawa do świadczeń z ustawy wypadkowej.

Ponadto ustalenie okoliczności i przyczyn wypadku w terminie późniejszym wskutek uzasadnionych przeszkód lub trudności, wymaga podania przyczyn tego opóźnienia w treści karty wypadku.

Poszkodowany może zgłosić uwagi i zastrzeżenia do ustaleń zawartych w karcie wypadku, o czym powinien zostać pouczony przez podmiot sporządzający kartę wypadku.

Przepisy ustawy, jak również przepisy rozporządzenia nie zawierają pouczeń o możliwości wystąpienia z powództwem do sądu o sprostowanie ustaleń dokonanych w karcie wypadku lub dokonanie ustaleń wypadku. Nie oznacza to jednak, że poszkodowany w wypadku jest całkowicie pozbawiony możliwości dochodzenia swoich praw. Może bowiem wystąpić do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z wnioskiem o ustalenie prawa do świadczeń informując, że podmiot zobowiązany do sporządzenia karty wypadku przy pracy odmówił wydania karty lub ustalenia okoliczności wypadku przy pracy, bądź nie uznał zdarzenia za wypadek. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 22 ustawy wypadkowej odmówi w drodze decyzji przyznania świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, wskazując

w uzasadnieniu na nieprzedstawienia karty wypadku przy pracy lub nieuznania w karcie wypadku przy pracy zdarzenia za taki wypadek, co umożliwi poszkodowanemu odwołanie się od tej decyzji do sądu.

Reasumując należy stwierdzić, że ustawowe reguły w tym zakresie, z punktu widzenia systemu ubezpieczeń społecznych, są prawidłowe.

### POUCZENIE

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o petycjach sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

z up.  
MINISTER  
Maciej Zieleniecki  
PODSEKRETARZ STANU

#### Do wiadomości:

1. Departament Dialogu i Partnerstwa Społecznego
2. a/a